

SPRAWOZDANIE SZPITALA BONIFRATRÓW

W KRAKOWIE
ZA ROK 1911

o leczonych tamże, bez względu na religię, narodowość
i stan chorych.

W KRAKOWIE

CZCIONKAMI DRUKARNI „CZASU”, POD ZARZĄDEM A. ŚWIERZYŃSKIEGO
NAKLĄDEM KONWENTU BONIFRATRÓW

1912

ODRESTAUROWANY KOŚCIÓŁ BONIFRATRÓW
W KRAKOWIE NA KAZIMIERZU.

SPRAWOZDANIE SZPITALA BONIFRATRÓW W KRAKOWIE ZA ROK 1911

o leczonych tamże bez względu na religię narodowość i stan chorych.

I.

Działalność Szpitala Bonifratrów w Krakowie w roku 1911 przedstawia się następująco:

Do szpitala przyjęto bez względu na religię i narodowość 1749 chorych, zaś z roku 1910 pozostało 104, przeto leczono ogółem 1853 chorych; na rok 1912 pozostało w leczeniu 96 chorych.

Chorzy pozostawali przez 34.704 dni w szpitalu, przeciętna ilość dni leczenia na każdego pacyenta wypada 18·7.

Ze 1612 wydalonych chorych opuściło zakład jako uleczeni 1331, z polepszeniem 149, jako nieuleczeni 132.

Chorych na gruźlicę leczono 156.

Największy napływ chorych do szpitala był w styczniu, najmniejszy zaś w grudniu.

W roku ubiegłym zmarło 145 chorych, procent śmiertelności w ogóle równał się 7·8%, po odtrąceniu zaś zmarłych na gruźlicę 49, uwiad starczy 33, nowotwory 10, choroby serca nieuleczalne 24, przywiezionych w stanie konania 3, procent śmiertelności u pozostałej reszty leczonych równał się 2·5%.

Zmarło katolików: obrządku rzymsko-katolickiego 135, grecko-katolickiego 1, izraelitów 9.

Z przyjętych chorych było obrządku rzymsko-katolickiego 1294, grecko-katolickiego 289, prawosławnych 12, ewangelików 2, izraelitów 152.

Ambulatorya szpitalne udzieliły bezinteresownej pomocy lekarskiej 38.752 osobom, z czego korzystali mieszkańcy Krakowa w 17.552 wypadkach, mieszkańcy Podgórze w 11.833, z pobliskiej okolicy i z Królestwa polskiego w 9.367 wypadkach.

W ogólnej liczbie ambulantów było 3.108 żołnierzy.

Na oddziale chirurgicznym wykonano 976 operacyj.

Lekarstw zaordynowano w ciągu roku we wartości 7.320 K. 44 hal., opatrunki i inne lekarskie potrzeby szpitala i ambulatoryów wynosiły 5.585 K. 55 hal.

II.

Operacje wykonane w roku 1911.

Amputacje: podudzia 10, uda 8, ramienia 1, palców 2	21
Resekcje: kolana 3, łokcia 1, śródstopia 5, śródreżca 2, żeber 6, stawu barkowego 3	20
Exertykulacje: palców ręki 5, palców nogi 1	6
Necrotomie: kości podudzia 5, szczęki dolnej 1, udowej 2, przedramienia 3, palców 2, śródstopia 2	15
Sequestrotomie: kości udowych 5, podudzia 4	9
Trepanacje: przy otitis media 4, mastoiditis 5	9
Złożenia złamań: uda zwykle 11, uda komplikowane 2, podudzia 17, ramienia 5, przedramienia 13, rzepki 1, palców 4, obojczyka 9, żeber 5, podstawy czaszki 1	68
Odprowadzenie zwieźnięć: barku 6, kości sprychowej 1	7
Wyłuszczenia z powodu: raka wargi 17, raka twarzy 2, fibroma 4, jądra 2, ganglion 6, atheromata 11, lymphomata 56, epithelioma 4, struma 6, lypoma 8, sarcoma 4, tumor artificiale colli 1, raka 2, polypów nosa 2, hygroma praepatellare 5, cysta dermoidalis 4, naevus 2, epulis sarcomatosa 5, papillomata ani 1, proctytis polyposa 1, cystis descendens regionis sacri 2	145
Operacje radykalne: przepuklin pachwinowych wolnych 44, przepuklin pachwinowych uwięzłych 3, wodniaka moszen 8	55
Laparatomie z powodu: Appendicitis 31, próbne 3, carcimona ventriculi 1, ileus 3, rany postrzałowej brzucha 1, invaginatio, (Resectio 75 ctm. intestini) 1, cholecystectomy 1, ropień koło żołądka 1, carcinoma colon. descendens (Resectio) 1, cholecystitis 1	44
Operacje: prolapsus ani 1, guzów krwawnicowych 19	20
Excisio venae saphaenae 4, cheiloplastyka 1	5
Operacje: carcimona recti 1, fistula ani 13, stulejki 3	17
Transplantacje skóry 3, Thiercha 2	5
Sectio alta 1	1
Wyjęcie ciał obcych 10, wyjęcie kul 4	14
Punkcje: klatki piersiowej 7, brzucha 2, kolana 3	12
Różne operacje jak: wrośniętego paznokcia 35, wyskrobanie ognisk gruzliczych 21, przetok różnych 20, promienicy 6, dymienie 15, karbunkułu 4, przecięcie rozmaitych ropni i owrzodzeń 196	297
Otwarcie ropnia wątroby 2	2
Wstrzykiwanie mięszanki do stawów i ropni gruzliczych	176
Wstrzykiwania metodą Ehrlicha	8
Zakładanie gipsowych opatrunków przy coxitis, gonitis i gruzlicy śródstopia	17
Tamponada i zabiegi z powodu krwawienia w haemophilii	3
Razem	976

Dr Stanisław Pareński,

Prof. Uniw. Jagiellońskiego, Konsulent Szpitala.

Dr Aleksander Bossowski,

Prof. Uniw. Jagiellońskiego,
Prymaryusz oddz. chirurgicznego.

Dr Jan Frączkiewicz,

Prymaryusz
oddziału chorób wewnętrznych.

Dr Krzyształowicz,

Prof. Uniw. Jagiellońskiego,
Kierownik ambulatorium
chorób skórnych i wenerycznych.

Dr Bolesław Rzegociński,

Sekundaryusz Szpitala.

III.

Stan i zatrudnienie chorych.

	Ilość	Z przeniesienia	Ilość	Z przeniesienia	Ilość
Pozostało z r. 1911	96		316		671
Ajenci	2	Kapelusznicy	2	Praktykanci handlowi	6
Ajenci policyjni	1	Kielnerzy	7	Przekupnie	1
Akademicy	1	Kominiarze	3	Przemysłowcy	1
Artyści dramat.	1	Koszykarze	4	Profesorzy	2
Artyści malarze	1	Kotlarze	1	Prywatyści	3
Bednarze	5	Kowale	25	Restauratorzy	1
Betoniarze	1	Krawcy	78	Rzeźnicy	15
Blacharze	14	Kuferkarze	1	Rzeźbiarze	1
Bronzownicy	1	Kucharze	7	Rymarze	2
Brukarze	1	Kupcy	12	Rolnicy	56
Ceglarze	17	Kuśnierze	4	Ślusarze	40
Ceramicy	1	Kamieniarze	7	Służący	36
Cholewkarze	1	Laboranci	2	Stolarze	43
Cieśle	23	Lampiarze	2	Strażacy pożarni	1
Cukiernicy	7	Leśnicy	1	Strażnicy skarb. i akcyz.	33
Dorożkarze	1	Listonosze	3	Strażnicy kolejowi	4
Dreniarze	1	Lokaje	2	Stróże domowi	4
Druciarze	2	Łopaciarze	1	Studenci	42
Drukarze	5	Malarze	11	Szewcy	95
Duchowni świeccy	32	Masarze	28	Strycharze	1
Duchowni zakonni	9	Maszyniści	7	Skotacy	2
Dyurniści	6	Mechanicy	6	Stygarzy	1
Dzieci: chłopcy	10	Mleczarze	1	Szklarze	3
„ dziewczęta	1	Młynarze	5	Szlifierze	1
Dziennikarze	3	Monterzy	2	Szynkarze	2
Ekspedytorzy	1	Mosiężnicy	1	Szmuklerze	1
Elektromonterzy	3	Murarze	40	Stelmasi	1
Elektrotechnicy	1	Muzycy	2	Talmudziści	2
Emeryci	3	Nauczyciele	6	Tapicerzy	4
Faktorzy	1	Odlewacze	2	Tkacze	2
Fornale	1	Ogrodnicy	10	Tokarze	5
Fryzyerzy	6	Oficyaliści	2	Urzednicy prywatni	11
Grabarze	1	Obywatele	4	Urzednicy rządowi	10
Górnicy	8	Organisci	2	Walcownicy	4
Handlarze	7	Palacze	8	Węglarze	5
Handlowcy	25	Parobcy	2	Weterani z 1863 r.	1
Hutnik	1	Pasterze	4	Woźni	10
Instalatorzy	1	Piekarze	35	Woźnicy	14
Introligatorzy	5	Pisarze	3	Wyrobniicy	606
Inżynierzy	2	Piwowarzy	1	Zarządcy dóbr	3
Jubilerzy	1	Portyerzy	4	Zegarmistrze	1
Kaflarze	4	Posłańcy	1	Zebracy	2
Kantorzyści	2	Pomocnicy handlowi	6		
Do przeniesienia	316	Do przeniesienia	671	Ogółem	1749

IV.

Ojczyzna chorych.

Nazwa kraju	Ilość	Nazwa kraju	Ilość
Austria dolna	2	Z przeniesienia	1712
Bawaryja	1	Prusy	10
Bośnia i Hercegowina	1	Rosya	7
Bukowina	4	Stany zjednoczone Ameryka	1
Czechy	9	Szląsk austriacki	7
Galicja	1553	Węgry	8
Królestwo polskie	129	Włochy	4
Morawa	13	Ogółem	1749
Do przeniesienia	1712		

Pomimo niekorzystnych stosunków materialnych i ciągle wzmagającej się drożyzny wszystkich artykułów spożywczych, z którymi konwent Bonifratów w Krakowie w roku ubiegłym ciężko walczyć musiał, doznał konwent w swej działalności także kilka chwil radosnych, przede wszystkim był to coraz bardziej wzmagający się napływ chorych, którzy szukali tu pomocy i ratunku w swych różnych chorobach, tak, że w ubiegłym roku o 92 chorych i 4.064 dni leczenia wykazać możemy więcej, niż w 1910 roku, co jest właśnie dowodem wielkiego zaufania, jakim nas darzą tak mieszkańcy Krakowa, jak i jego okolicy.

To ciągle wzmagające się zaufanie do naszego szpitala, jak i liczne dowody życzliwości i przyjacielskiej uprzejmości, jakie nam były okazywane przez miarodajne tak duchowne jak i świeckie władze i przez licznych przyjaciół i zwolenników naszego zakładu budzi w nas nadzieję, że skąpy byt naszego zakładu, powoli przecież się poprawi i na przyszłość zabezpieczonym zostanie.

Chociaż w roku ubiegłym niektórzy Dobrodzieje ufundowali znowu tak zwane „łóżka pamiątkowe“, to jednak nie mogliśmy z ciężącego jeszcze na szpitalu długu w kwocie 30.000 koron więcej spłacić, jak 5.000 koron, z powodu właśnie panującej drożyzny i niektórych kosztownych, a koniecznych adaptacyj w szpitalu, jak przerobienia wodociągów, urządzenia elektryczności do poruszania maszyn w pralni i t. p., jakoteż z powodu przez magistrat miasta Krakowa szczególnie nakazanej restauracji naszego starożytnego kościoła, która ta sama kosztowała przeszło 35.000 koron.

Na pokrycie tej tak kosztownej restauracji otrzymał konwent z Wysokiego Sejmu krajowego i ze Świetnej Rady miasta Krakowa subwencyę po 5.000 koron, zaś od J. O. Pani Księżnej Sanguszkowej 1.000 koron, a od JW. Pani hr. Andrzejewej Potockiej 300 koron, za sprzedane, w tym celu wydane obrazy Św. Rodziny i Św. Jana Bożego 823 K. 50 hal., tak że pozostaje jeszcze zaległy dług za tę restauracyę w kwocie 23.000 Koron.

Z powodu stałej wilgoci w murach konwentu potrzeba było koniecznie obić tynk z całego budynku, by z wiosną bieżącego roku przystąpić do izolowania i wydrenowania gruntu, celem osuszenia konwentu z wilgoci.

Konwent, którego roczne, stałe dochody ze subwencyami Wysokiego Sejmu krajowego, Świetnej Rady miasta Krakowa i powiatowej Kasy oszczędności w Krakowie wynoszą około 12.000 koron, jest jedynie skazany na jałmużnę w kraju, a że wynik kwesty z powodu ogólnej drożyzny i niepomyślnych stosunków gospodarczych w kraju z roku na rok jest coraz bardziej niekorzystny, przeto zupełnie niemożliwem jest, by konwent sam przez się wydobył się ze swego ciężkiego i bardzo niepomyślnego położenia materialnego.

Regulacya Wisły i w pobliżu konwentu urządzić się mające bulwary, jakoteż i inne ważne powody sanitarne, zniewalają konwent jego małe gospodarstwo przy szpitalu, które dotychczas po największej części służyło do przechowywania ukwestowanego siana, słomy i innych różnych produktów przyrodniczych, skasować

i w pobliżu Krakowa jakiś mały folwark zakupić, co jednak przy niezmiernie drogich gruntach w okolicy Krakowa będzie połączone z bardzo wielkimi kosztami.

Że szpital ze swemi 100 łózkami z powodu wzrastającej ciągle liczby chorych okaże się bardzo często za mały, przeto byłoby pożądanem tak w interesie zakładu, jak i samych chorych, szczególnie należących do klas wyrobniczych, by przy nabyć się mającym folwarku urządzić tak zwany „dom dla rekonwalescentów“ dla około 24 chorych, a zarazem osobno z odpowiednim komfortem urządzony pensjonat dla chorowitych lub samotnych, starszych panów z inteligencji, jak: księży, lekarzy, profesorów, urzędników, literatów, oficerów, a także i uboższych członków arystokracji, którzy nie mając żadnej domowej opieki, w tym pensjonacie zaś mogli by mieć ich stanowi odpowiednią opiekę i pielęgnacyę.

Nie mija prawie tydzień, by tacy panowie lub rodziny, dla któregoś z ich członków w naszym zakładzie nie zgłaszały się o stałe przyjęcie. Niestety życzeniom ich zadość uczynić nie możemy z powodu braku miejsca jak i dlatego, że szpital nasz jest jedynie dla uleczalnych chorych na czas trwania ich choroby przeznaczonym.

Pomimo tego, że zakupno małego folwarku i urządzenie domu dla rekonwalescentów z pensjonatem przy temże, jest w niedalekiej przyszłości bezwarunkowo koniecznem, jednakowoż do urzeczywistnienia tego tak ważnego zamiaru z powodu zachodzących niekorzystnych stosunków finansowych konwent w inny sposób przystąpić nie może, jak albo przez zaciągnięcie dość znacznej pożyczki, albo za pomocą szlachetnych przyjaciół ludzkości, którzy konwent w jego dążnościach o dobro ubogich i cierpiących wspomódz zechcą środkami pieniężnymi.

W bieżącym 1912 roku obchodzi konwent Bonifratów w Krakowie podwójny jubileusz, a mianowicie: 300-letni jubileusz ufundowania konwentu przez Waleryana Montelupiego z kilku obywatelami krakowskimi i 100. jubileusz przesiedlenia się z ulicy św. Jana na Kazimierz na mocy dekretu Fryderyka Augusta, króla saskiego i wielkiego księcia warszawskiego, z dnia 18. lipca 1812 roku.

Obydwa te jubileusze następują właśnie sposobność, idąc za przykładem naszych, ofiarnych przodków, do utworzenia tak potrzebnego domu dla rekonwalescentów i pensjonatu. Mamy więc nadzieję w Bogu, że ten mały jubileuszowy zakład przy pomocy szlachetnych przyjaciół ludzkości przyjdzie do skutku.

Ten tak pełen znaczenia dla konwentu rok jubileuszowy nadaża konwentowi pożądaną sposobność najwdzięcznej wspomnieć tych wszystkich Przyjaciół i Dobrodziei, którzy się do ufundowania krakowskiego konwentu, jakoteż do rozszerzenia zakonu Bonifratów w Polsce szczególnie przyczynili.

Oprócz Waleryana Montelupiego, fundatora krakowskiego konwentu wymienić należy Piotra Tylickiego, krakowskiego biskupa, Krzysztofa Trzczińskiego, arcykapłana i proboszcza kościoła Maryackiego w Krakowie, Mikołaja Zebrzydowskiego, Henryka Firleja, arcybiskupa gnieźnieńskiego, Abrahama Wojnę, biskupa wileńskiego, Baltazara Tyszkę, kanonika łuckiego, Mikołaja Świerskiego, sufragana dyecezyi chełmskiej, Księcia Kazimierza, Leona Sapiechę, Księcia Hironima Sanguszkę, sufragana dyecezyi wileńskiej, szczególnego przyjaciela, dobrodzieja i fundatora skasowanego niestety w roku 1786 konwentu we Lwowie króla Jana Sobieskiego, Piotra Mniszka, Bogusława Leszczyńskiego, Tobiasza i Andrzeja Morsztynów, Antoniego, Teodora Wankowicza, Karola, Piotra Panczerzyńskiego, biskupa wileńskiego, Jana Teszmera, namiestnika Malborge i Henryka hr. Potockiego.

By uczcić pamięć swych szczególnych Dobrodziejów, którzy hojnem wsparciem umożliwili budowę nowego szpitala, kazał konwent wyryć ich nazwiska złotem literami na marmurowych tablicach, znajdujących się we westybulu szpitala i urządzić w szpitalu tak zwane „łóżka pamiątkowe“ z napisami, a mianowicie: Wysoki Sejm krajowy królestwa Galicyi, Gmina miasta Krakowa, Gminy powiatu krakowskiego, Gmina miasta Podgórze, Kasa oszczędności miasta Krakowa, Powiatowa Kasa oszczędności w Krakowie, C. k. Państwowa loterya dobroczynna, Franciszek Bartynowski, Ludwika Bojanowska, Feliks Bojanowski, Erwina Chorażyna, Ks. Stanisław Chromiński, Ks. Franciszek Dzikiewicz, Zygmunt Jabłrzykowski, Franciszka Kirchmayerówna, Kornelia Kochończykowa, c. k. Podpułkownik Wacław Kochończyk, Dr. Stanisław Koy, Marya Krzyżanowska, Jan Krzyżanowski, Żegota Pauli, J. Eksc. Andrzej hr. Potocki, Józefa Ścibor Rylska, Księżę Roman Sanguszko, Kasper Srokosz, Ks. Piotr Strzelichowski, Ludwika Tapfertowa, Zofia Wołodkiewiczowa, Konstanty Wołodkiewicz, Teofila Znamięcka, Profesorowa Bożena Wicherkiewiczowa, Bronisławowie Szwanitz-Szwantowscy, Adamowie Starza-Szołajscy, Julia Umińska, Wilhelm Willenrotter, Paweł i Marya ze Zamoyskich Popielowie, Julia Antalfy-Willenrotter, Antoni hr. Potocki z Olszy, Stanisław Macharski, Helena z Macharskich Zankowa, Jan, Franciszek Fiszer, Zuzanna z Cerbów Fiszerowa, Feliks Kucielski amerykański obywatel, Wiktor Jelita Kraiński i żona Wiktorya z Jankowskich, Wincenty i Teresa Ordowie, c. k. Major Józef, Stanisław Choraży, Kapłan-jubilat Ks. Julian Boczkowski, Michaś Kowalski w Krakowie, Zuzanna Koyowa z Ciechanowskich, c. k. Rada sądu Mateusz Wójcicki, Dr T. M. lekarz Krakowie, Edward hr. Mostowski i Anna Bętkowska, obywatelka Krakowa.

Prócz tego znajdują się w szpitalu łóżka pamiątkowego osobistości szczególnie czczonych przez naród polski jak: Król Jan III. Sobieski, Adam Mickiewicz i Tadeusz Kościuszko i tych osób, które jako szczególni przyjaciele i protektorzy zakonu wspierali krakowski konwent radą i czynem jak ks. kardynał Albin Dunajewski, ks. kardynał Mieczysław Ledóchowski, ks. kardynał Jan Puzyna, ks. biskup Anatol Nowak, J. E. Andrzej hr. Potocki, Kazimierz hr. Badeni, ks. Daniel Bieleń, Franciszkanin, długoletni spowiednik Bonifratrów i Prasa Krakowska.

Wszystkim wyżej wspomnianym, jak także niezliczonym Dobrodziejom, którzy w ubiegłych 300 latach krakowskiemu konwentowi i z tegoż konwentu powstałej wielkiej polsko-litewskiej prowincyi zakonu Bonifratrów w jakikolwiekby sposób dobrodziejstwa wyświadczyli, żywym składa konwent z głębi serca pochodzące dzięki, zmarłym zaś niech Najdobrotliwszy w niebie za ich szlachetne czyny dla dobra cierpiącej ludzkości, jak najświeżiej ich wynagradza.

Kończąc swe sprawozdanie poczuwa się konwent do miłego obowiązku złożenia w imieniu swoim, jak i ubogich chorych naszego szpitala najserdeczniejsze staropolskie: „Bóg zapłać stokrotnie“, za choćby najmniejszą ofiarę, którą przyczynili się do utrzymania tych tysięcy najniezwyklejszych, bo chorych-nędzarzy, których nasz szpital jest najczęściej już tylko ostatnim przytułkiem w ich ziemskiej wędrówce, a szczególnie Wysokiemu Sejmowi krajowemu, Wysokim Władzom państwowym, Świetnej Dyrekeyi Kasy oszczędności miasta Krakowa, Świetnej Dyrekeyi powiatowej Kasy oszczędności w Krakowie, za ich czynną pomoc i łaskawą życzliwość.

Przewielebnemu duchowieństwu za ich prawdziwie ojcowskie poparcie, życzliwość i opiekę okazywaną tak naszym kwestarzom, jak i zakładowi.

Jaśnie Wielmożnym Panom Właścicielom dóbr ziemskich, za ich hojne ofiary składane w naturze na rzecz naszego szpitala, jak i za serdeczne i prawdziwie staropolskie gościnne podejmowanie u siebie naszych braci kwestarzy.

Szanownym obywatelom miejskim bez względu na religię i narodowość za ich łaskawe datki, dawane z chęcią największą kwestarzom na biednych chorych naszego zakładu.

Naszym przeznaczonym Braciom Włościanom za ich skromną, a dla nas drogą ofiarę w naturze, którą znacznie przyczyniają się do utrzymania tych chorych w szpitalu.

Wielmożnym PP. Lekarzom zakładu za ich niezmordowaną, skuteczną i bezinteresowną dla dobra cierpiącej ludzkości pracę.

Szanownym Redakcyom pism krakowskich i lwowskich za łaskawe popieranie naszych celów swych czasopismach.

Wam wszystkim, więc a Wszystkim naszym Dobrodziejom i Przyjaciołom składamy raz jeszcze najserdeczniejsze staropolskie: „Bóg zapłać“ i ośmielamy się prosić o łaskawą i nadal przychylność i życzliwość, jak i skuteczne popieranie naszej pracy dla dobra cierpiącej ludzkości.

Kraków, dnia 1. stycznia 1912 r.

Fr. Homobonus Kyovsky
Przeor konwentu, dyrektor szpitala,
odznaczony złotym krzyżem zasługi
z koroną.

Warunki przyjęcia kandydatów do Zakonu Bonifratrów.

Kandydaci powinni mieć nie mniej, jak lat 18, nie więcej nad 32. Kapłani, lekarze, aptekarze, jakoteż i inne osobistości z wyższem wykształceniem, którzy przekroczyli już lat 32, a pragnęliby dobrowolnie wstąpić do naszego zakonu, aby zupełnie bezinteresownie z nabytą wiedzą oddać się na usługi biednych chorych podług swego praktycznego wydoskonalenia — mogą być przyjęci jako „oblaci“ do zakonu i w takim razie nie potrzebują nowicyatu odbywać.

Muszą być zupełnie zdrowi i nie mieć żadnych wad fizycznych i umysłowych.

Łagodny i spokojny charakter jest koniecznym, gdyż praca przy chorych wymaga wielkiej cierpliwości.

Oprócz tego każdy kandydat powinien posiadać metrykę chrztu, świadectwo moralności z właściwego urzędu parafialnego, świadectwo przynależności oraz świadectwa szkolne.

Wstępujący do zakonu musi też być wolny od wszelkich zobowiązań świątowych, bez długów i powinności wspierania rodziców i krewnych.

Każdy kandydat, chcący poświęcić się służbie szpitalnej, powinien wstąpić w progi nasze w dobrej intencji zbawienia siebie przez tę pracę, bez żadnych ubocznych korzyści.

Kandydaci powinni wносить podania do przeora konwentu krakowskiego, wymieniając dokładnie imię i nazwisko swoje i rodziców, wiek, miejsce zamieszkania, stopień wykształcenia, dotychczasowe zatrudnienie i ewentualny pobyt w innym klasztorze.

Wykaz liczbowy chorych

we wszystkich niżej wyszczególnionych piętnastu szpitalach Bonifratrów austriacko-czeskiej prowincji zakonnej w roku 1911 przyjętych, leczonych i pielęgowanych.

Miejscowości szpitali Bonifratrów	Ilość łóżek*)	Pozo- stało z roku 1910		Przy- było w r. 1911		Między tymi było						Wyszło		Zmarło		Pozostaje w leczeniu na r. 1912		Liczba dni leczenia	
		Mężczyzn	Kobiet	Mężczyzn	Kobiet	Katolików	Gr.-katol.	Ewangiel.	Starokat.	Starozak.	Mahomet.	Bezwyzn.	Mężczyzn	Kobiet	Mężczyzn	Kobiet	Mężczyzn		Kobiet
Wiedeń założ. w r. 1614	350	301	—	5746	—	5206	27	147	2	360	2	2	5256	—	483	—	308	—	110139
Walezyce w D. Austrii założony w r. 1605 . . .	58	58	—	1037	—	1002	1	25	—	9	—	—	998	—	38	—	59	—	16805
Kraków założ. w 1609 przył. do czesko-austr. prowincji w 1865 . . .	100	104	—	1749	—	1593	2	2	—	152	—	—	1612	—	145	—	96	—	34704
Zebrzydowice w Gali- cyi, zał. w 1611 przył. do czes.-austr. p. 1797	28	19	9	394	241	630	2	2	—	1	—	—	388	234	8	5	17	11	11756
Praga założony w 1620	200	190	—	3524	—	3376	4	48	7	77	2	10	3315	—	215	—	184	—	71015
Gorycy w Nadbrzeżu, publiczny szpital za- łożony w roku 1656	150	238	—	1348	—	1335	1	8	1	3	—	—	1271	—	176	—	139	—	63317
Nowe Miasto nad Met. w Czechach, założony w roku 1692	28	27	—	335	—	326	—	7	—	2	—	—	294	—	32	—	36	—	9294
Cieszyn na Szląsku austr. założony w 1700 . . .	88	91	—	1720	—	1464	1	242	2	11	—	—	1615	—	94	—	102	—	30643
Prościejów na Mora- wach, założ. w 1733	60	56	—	1128	—	1116	—	7	—	5	—	—	1081	—	49	—	54	—	18084
Kukus w Czechach, za- łożony w 1743	22	9	—	103	—	103	—	—	—	—	—	—	86	—	14	—	12	—	3677
Berno, założony 1749 . .	67	57	—	1447	—	1410	5	24	2	6	—	—	1379	—	54	—	71	—	22691
Berno, założony 1898 . .	155	150	—	54	—	54	—	—	—	—	—	—	17	—	38	—	149	—	55257
Letowice na Morawach założony w r. 1750 . . .	24	11	—	247	—	236	—	10	1	—	—	—	221	—	11	—	26	—	4888
Wiedeń dom dla rekon- walescentów zał. 1753	50	33	—	512	—	472	5	18	—	14	—	3	517	—	—	—	28	—	10938
Line założony w 1757 . .	120	110	—	1814	—	1755	1	42	1	15	—	—	1747	—	73	—	104	—	33216
Wyzowice na Morawach założony 1781	40	7	—	160	—	139	1	19	—	1	—	—	145	—	10	—	12	—	3027
Razem	1540	1461	9	21318	241	20217	50	601	16	656	4	15	19942	234	1440	5	1397	11	499451
		1470		21559				21.559					20176		1445		1408		
		23.029											23.029						

Wiarygodność powyżej podanych cyfr statystycznych potwierdza

Wiedeń, 1. stycznia 1912.

Fr. Tymoteusz Deutschel,

Prowincjał i wizytator Zakonu Bonifratrów,
ozdobiony złotym krzyżem zasługi z koroną
i medalami ces. jubileuszowym i Księcia Lichtensteina.

*) Podczas liczniejszego napływu chorych ustawia się w razie konieczności do użytku większą liczbę łóżek.

